

1. ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ (κρίσεως-ονοματικές)

ΕΞΑΡΤΩΝΤΑΙ: από ρήματα / ρηματικούς τύπους **λεκτικά, γνωστικά, δηλωτικά, διανοητικά** και – σπάνια- **δοξαστικά**.

ΕΙΣΑΓΟΝΤΑΙ: με τους ειδικούς συνδέσμους **ὅτι** (που δηλώνει αντικειμενική κρίση) , **ὡς** (που δηλώνει υποκειμενική κρίση) και – σπάνια- με τον **ὅπως**, ενώ με το **ὡς ἄρα** (= ότι τάχα), δηλώνεται ότι, κατά την κρίση του λέγοντος, το περιεχόμενο της ειδικής είναι ψέμα.

ΕΚΦΕΡΟΝΤΑΙ: με τις εγκλίσεις των προτάσεων κρίσεως: **οριστική**, που δηλώνει το πραγματικό, **δυνητική οριστική**, που δηλώνει το απραγματοποίητο και **δυνητική ευκτική**, που δηλώνει το δυνατό ή πιθανό. Όταν το ρήμα εξάρτησης είναι ιστορικού χρόνου, τότε εκφέρονται με **ευκτική του πλάγιου λόγου**, που δηλώνει το αβέβαιο ή αναγόμενο στο παρελθόν του λέγοντος. Εάν όμως, παρότι η εξάρτηση είναι ιστορικός χρόνος, παραμείνει η οριστική, τότε δηλώνεται βέβαιο γεγονός. Τέλος, αν έχουμε δύο ειδικές, από τις οποίες η πρώτη εκφέρεται με οριστική και η άλλη με ευκτική πλάγιου λόγου (πάντα από ιστορικό χρόνο εξάρτησης), τότε λέμε ότι η πρώτη δηλώνει βέβαιο γεγονός, ενώ η δεύτερη προσωπική γνώμη.

ΧΡΗΣΙΜΕΥΟΥΝ: Ως **αντικείμενο** στο ρήμα εξάρτησης, όταν είναι προσωπικό, **υποκείμενο** στο ρήμα εξάρτησης, όταν είναι απρόσωπο ή **επεξηγήση** συνηθέστατα στο ουδέτερο δεικτικής αντωνυμίας (**ἐκεῖ νο, τοῦτο, ὅδε**) και , σπανιότερα, σε άλλη λέξη.

ΛΕΧΟΝΤΑΙ ΑΡΝΗΣΗ: **οὐ**.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Από τις ειδικές προτάσεις προέκυψαν τα επιρρηματικά **οἷ δ' ὅτι** = βέβαια, **δῆλον ὅτι** = προφανώς, **εἴ οἷ δ' ὅτι** ή **εἴ ἴστε ὅτι** = βεβαιότατα.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΠΛΗΡΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ: *Ἐλεγεν ὅτι οἱ ἐχθροί εἶεν πολλοί.* Η πρόταση «*ὅτι οἱ ἐχθροί εἶεν πολλοί*» είναι δευτερεύουσα ειδική, επειδή **εξαρτάται** από λεκτικό ρήμα (*Ἐλεγεν*). **Εισάγεται** με τον ειδικό σύνδεσμο **ὅτι**, που δηλώνει αντικειμενική κρίση, **εκφέρεται** με ευκτική του πλάγιου λόγου (*εἶεν*), επειδή εξαρτάται από ιστορικό χρόνο (*Ἐλεγεν*), οπότε δηλώνει κάτι αβέβαιο ή αναγόμενο στο παρελθόν του λέγοντος και **χρησιμεύει** ως αντικείμενο στο ρήμα εξάρτησης (*Ἐλεγεν*).